

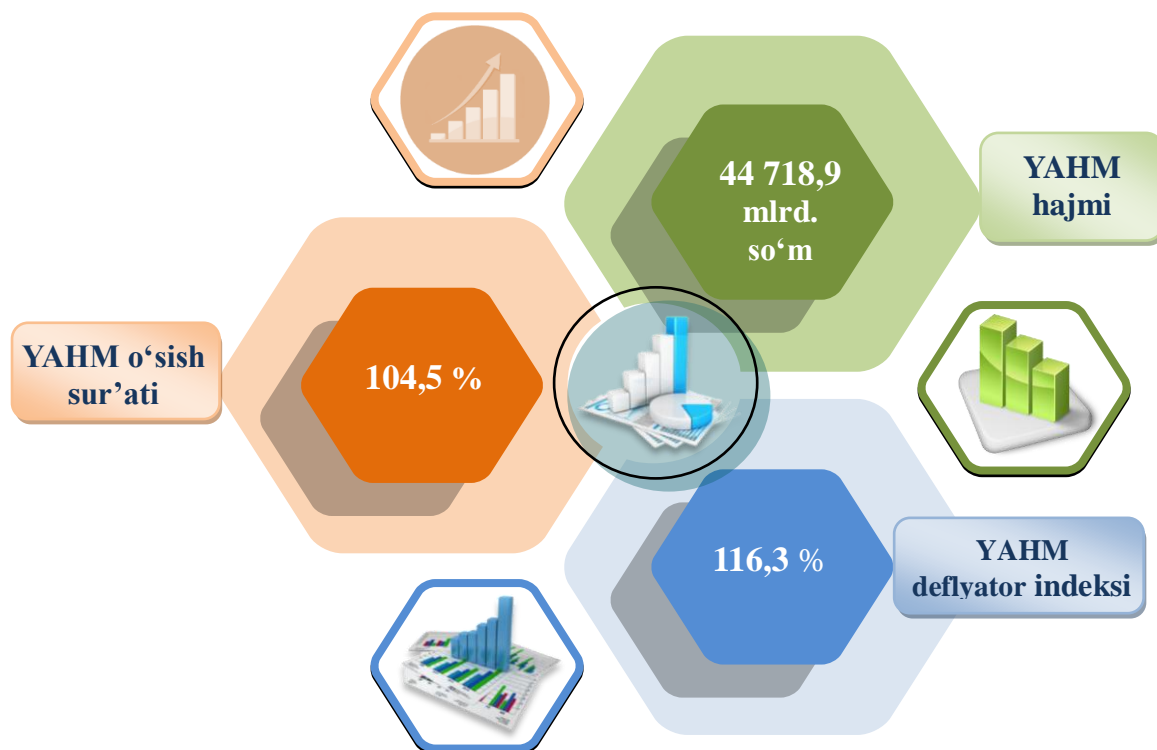
I. YALPI HUDUDIY MAHSULOT

2023-yilning yanvar-sentabr oylarida Andijon viloyatida ishlab chiqarilgan yalpi hududiy mahsulot

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2023-yilning yanvar-sentabrida Andijon viloyati bo'yicha yalpi hududiy mahsulot (keyingi o'rinlarda –YAHM) hajmi joriy narxlarda 44 718,9 mlrd. so'mni tashkil etdi va 2022-yilning yanvar-sentabri bilan taqqoslaganda 4,5 % ga o'sdi.

YAHM deflyator indeksi 2022-yilning yanvar-sentabridagi narxlariga nisbatan 116,3 % ni tashkil qildi.

O'zbekiston Respublikasi bo'yicha YAIMning shakllanishida Andijon viloyatining qo'shgan hissasi 6,0 % ga yetdi.

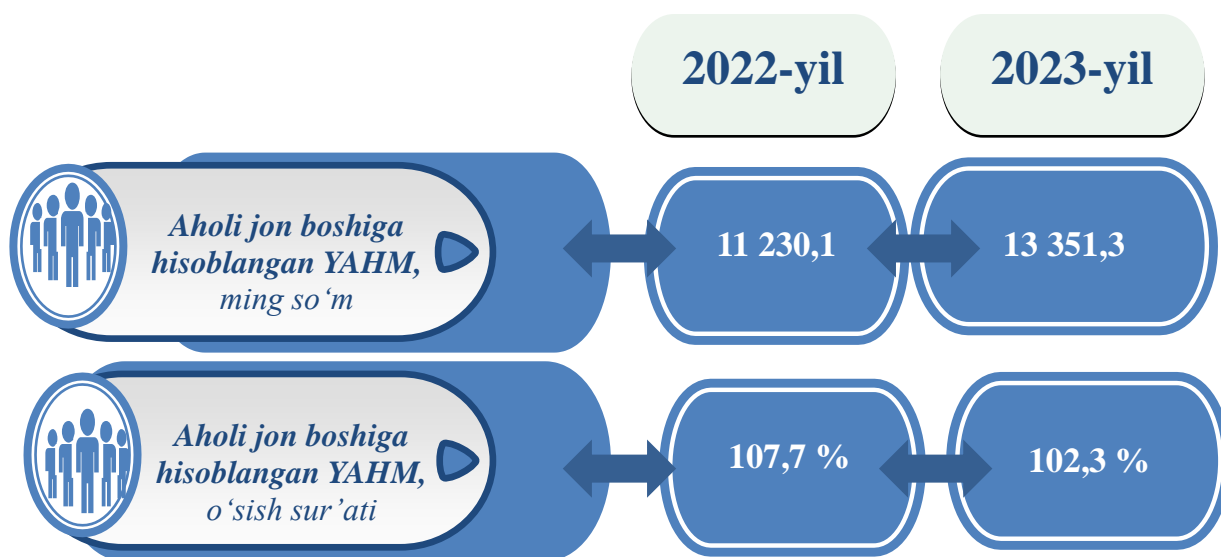

2022-2023-yillarning yanvar-sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha YAHM ishlab chiqarish hajmi va o'sish sur'atlari

	<i>Mlrd. so'm</i>		<i>O'sish sur'atlari, o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da</i>
	<i>2022-yil</i>	<i>2023-yil</i>	
I. YAHM, jami	36 822,3	44 718,9	104,5
<i>shu jumladan:</i>			
tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	35 703,1	43 326,4	104,3
mahsulotlarga sof soliqlar	1 119,2	1 392,5	108,5
II. Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	35 703,1	43 326,4	104,3
qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	14 174,5	16 918,0	103,7
sanoat (qurilishni qo'shgan holda)	10 342,7	13 102,2	105,6
sanoat	8 231,1	10 790,5	106,1
qurilish	2 111,6	2 311,7	104,0
xizmatlar	11 185,9	13 306,2	103,9
savdo, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	2 419,7	2 872,3	106,8
tashish va saqlash, axborot va aloqa	1 924,1	2 284,0	106,1
boshqa xizmat tarmoqlari	6 842,1	8 149,9	102,2

Aholi jon boshiga hisoblangan YAHM 13 351,3 ming so‘mni tashkil etdi va bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 2,3 % ga o‘tdi.

2022-2023-yillarning yanvar-sentabr oylarida aholi jon boshiga hisoblangan YAHM hajmi (ming so‘mda)

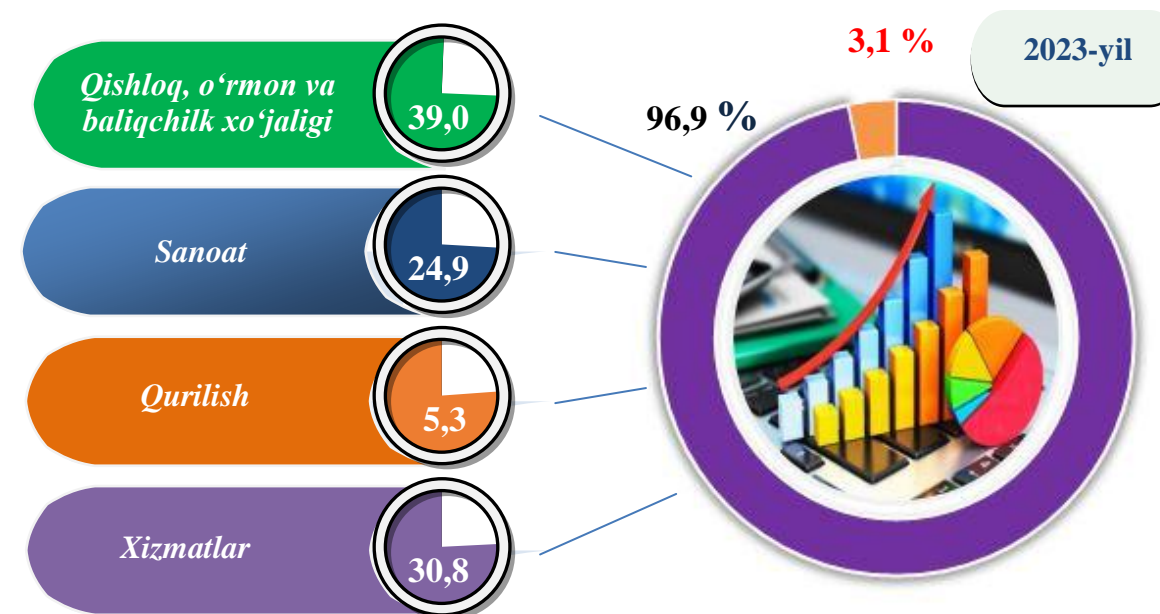
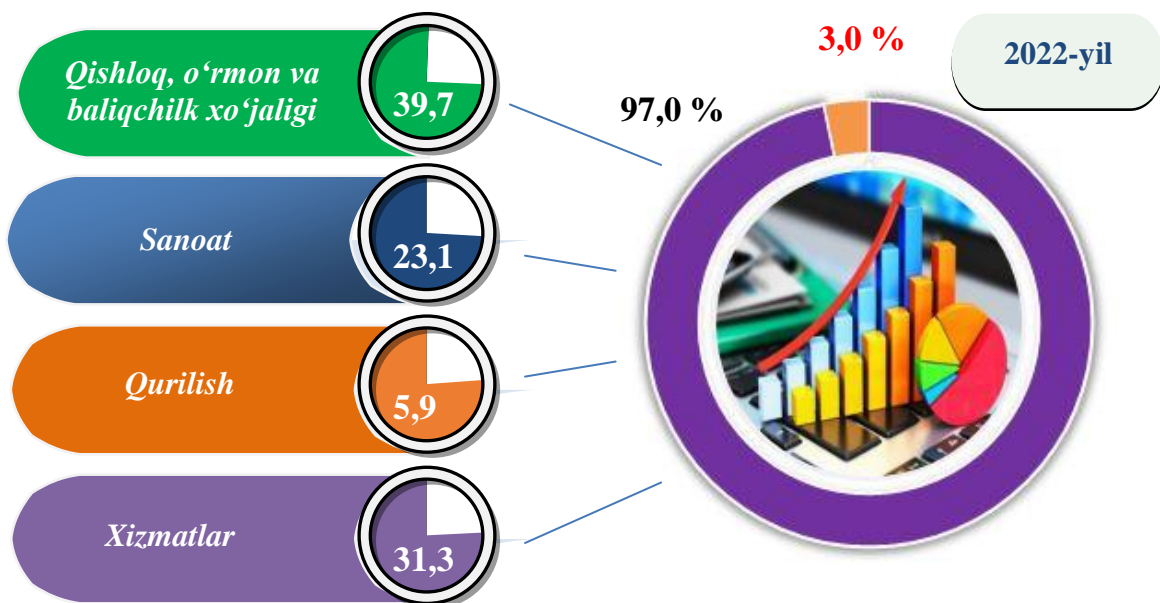
2023-yilning yanvar-sentabr oylarida hudud iqtisodiyotining barcha tarmoqlarida yaratilgan yalpi qo‘shilgan qiymat (YAQQ) hajmi umumiy YAHMning 96,9 % ini, mahsulotlarga sof soliqlar esa 3,1 % ini tashkil etdi.

Hisobot davrida qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligining YAHMning tarmoqlar bo‘yicha tarkibidagi ulushi 39,0 % ni, sanoat tarmog‘i 24,9 % ni, qurilish 5,3 % ni va xizmatlar sohasi 30,8 % ni tashkil qildi.

2022-2023-yillarning yanvar-sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha YAHM tarkibi (jamiga nisbatan % da)

	2022-yil	2023-yil
I. YAHM, jami	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>		
tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	97,0	96,9
mahsulotlarga sof soliqlar	3,0	3,1
II. Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	100,0	100,0
qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	39,7	39,0
sanoat (qurilishni qo'shgan holda)	29,0	30,2
sanoat	23,1	24,9
qurilish	5,9	5,3
xizmatlar	31,3	30,8
savdo, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	6,8	6,6
tashish va saqlash, axborot va aloqa	5,4	5,3
boshqa xizmat tarmoqlari	19,1	18,9

2022-2023-yillarning yanvar-sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha YAHM tarkibi (jamiga nisbatan % da)

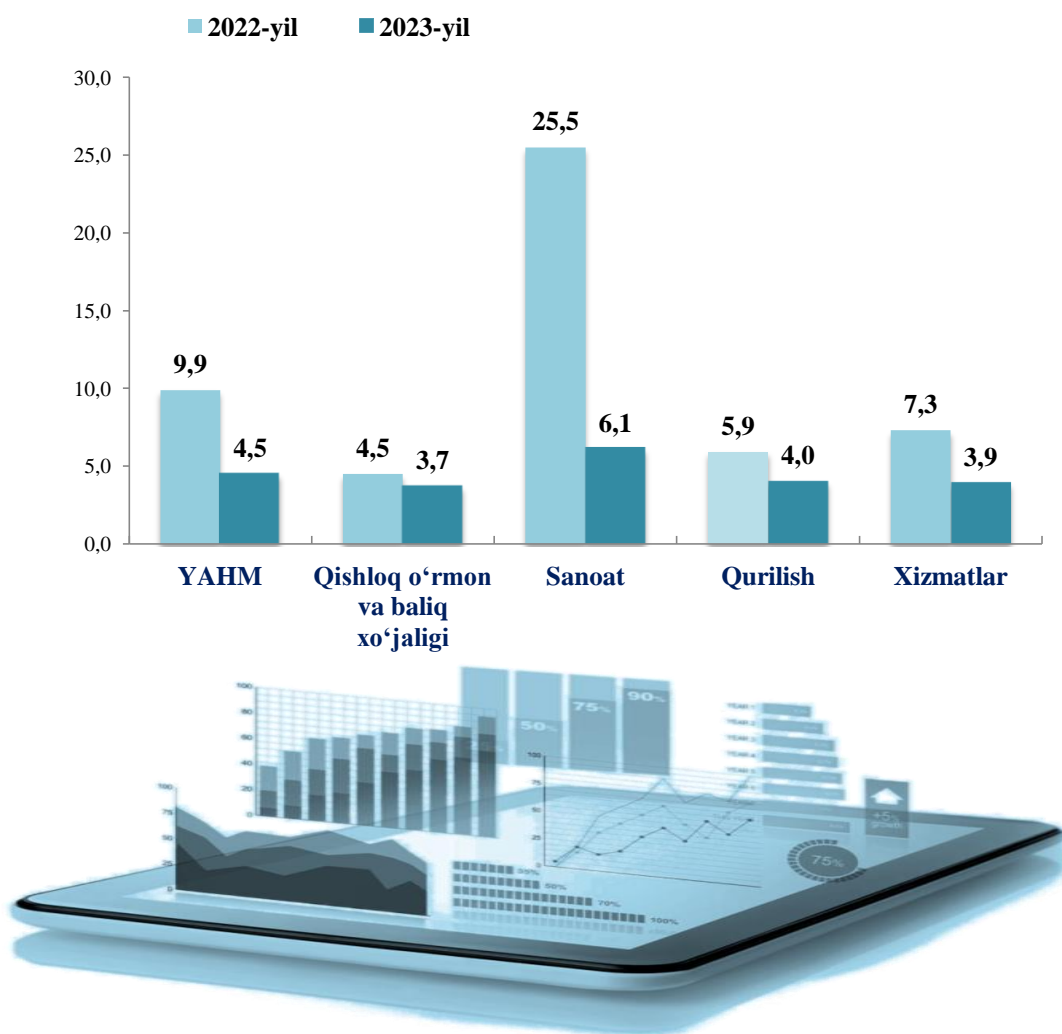

● **Yalpi qo'shilgan qiymat**

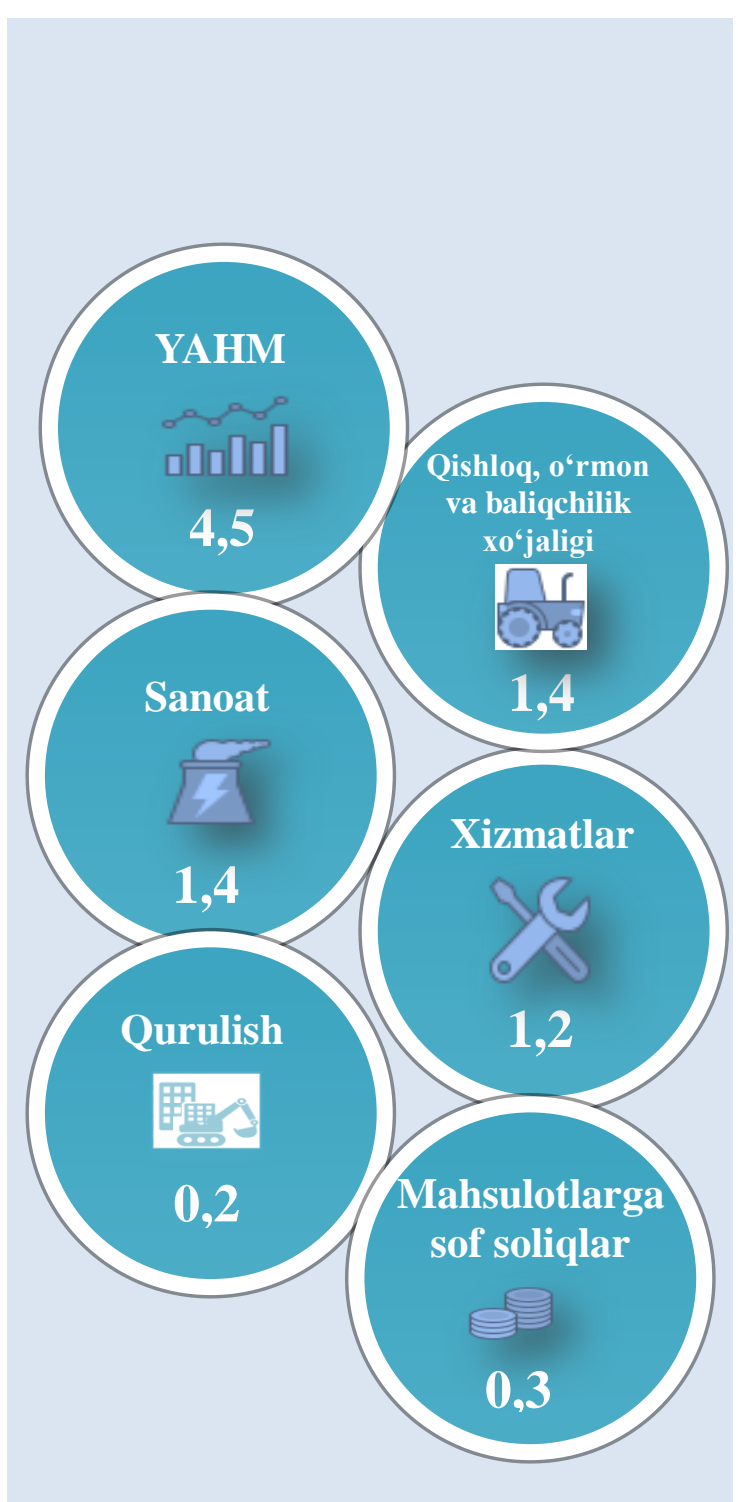
● **Mahsulotlarga sof soliqlar**

2023-yilning yanvar-sentabrida YAHMning o'sishi hudud iqtisodiyotining asosiy tarmoqlaridagi ijobiy o'sish sur'atlari bilan bog'liqdir. O'sish sur'atlari qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida 103,7 % (YAHMning tarmoqlar bo'yicha tarkibidagi ulushi – 39,0 %), sanoatda – 106,1 % (24,9 %), qurilishda 104,0 % (5,3 %), xizmatlar sohasida – 103,9 % (30,8 %)ni tashkil etdi. Xizmatlar sohasi tarkibida o'sish sur'atlari savdo, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarda 106,8 % (6,6 %), tashish va saqlash, axborot va aloqa tarmoqlarida 106,1 % (5,3) %, boshqa xizmat tarmoqlari 102,2 % (18,9 %) dan iborat bo'ldi.

2022-2023-yillarning yanvar-sentabr oylarida YAHMning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha mutlaq o'sish sur'atlari
(o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da)

2023-yilning yanvar-sentabr oylarida YAHM o‘shida tarmoqlarning hissasi (jamiga nisbatan % da)

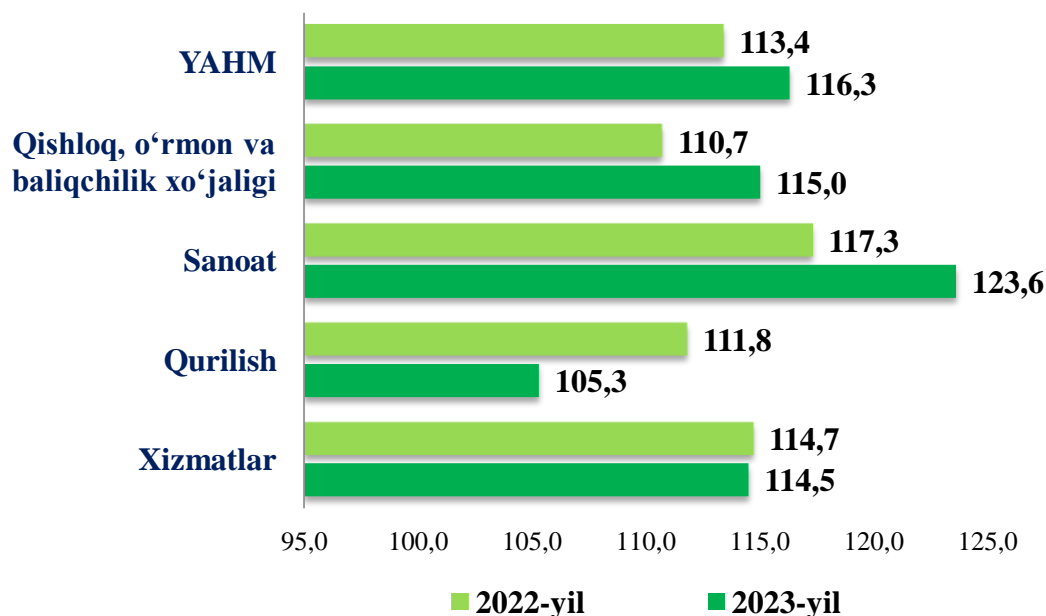
YAHM o‘shiga qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi tarmog‘i 1,4 f.p. (2022-yilning yanvar-sentabrda -1,9 f.p.), sanoat tarmog‘i -1,4 f.p. (2022-yilning yanvar-sentabrda -4,8 f.p.), qurilish sohasi 0,2 f.p. (2022-yilning yanvar-sentabrda -0,3 f.p.) va xizmat ko‘rsatish sohasi -1,2 f.p. (2022-yilning yanvar-sentabrda -2,3 f.p.) ijobiy hissa qo‘shdi.

Mahsulotlarga sof soliqlarning o‘shishi hisobiga YAHM 0,3 f.p. (2022-yilning yanvar-sentabrda -0,6 f.p.)ga ko‘paydi.

2023-yilning yanvar-sentabrda YAHM deflyatori indeksi 2022-yilning yanvar-sentabridagi narxlarga nisbatan 116,3 % ni tashkil etdi. YAHM deflyatori indeksining eng yuqori ko'rsatkichlari sanoatda – 123,6 % va qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida – 115,0 % qayd etildi.

2022-2023-yillarning yanvar-sentabr oylarida YAHMning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha deflyator indeksi (o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da)

2022-2023-yillarning yanvar-sentabr oylarida kichik biznesning hajmi va YAHMdagi ulushi

2023-yilning yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlik 29 727,1 mlrd. so'm (2022-yilning yanvar-sentabr oylarida – 24 475,6 mlrd. so'm)ni tashkil qildi. YAHMdagi ulushi 68,6 % (2022-yilning yanvar-sentabr oylarida – 68,6 %)ni tashkil etdi.

Kichik tadbirkorlikning YAHMdagi ulushi o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'zgarishsiz qoldi.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

yalpi hududiy mahsulot (YAHM) – ma'lum bir davr mobaynida ma'muriy-hududiy tuzilishlarda joylashgan iqtisodiy rezident-birliklar ishlab chiqarish faoliyatining yakuniy natijasini ifodalovchi milliy hisoblar tizimining asosiy ko'rsatkichidir;

yalpi ishlab chiqarish (YAICH) – hisobot davrida rezident-birliklarning ishlab chiqarish faoliyati natijasini ifodalovchi, ishlab chiqarilgan tovarlar va xizmatlarning umumiy qiymatidir;

oralik iste'mol (OI) – muayyan davrda boshqa tovarlar va xizmatlarni ishlab chiqarish uchun sarflangan (asosiy kapital iste'moli bundan mustasno) tovarlar va bozor xizmatlari qiymatidir;

yalpi qo'shilgan qiymat (YAQQ) – ishlab chiqarilgan tovarlar va xizmatlar (ishlab chiqarish) qiymati va ishlab chiqarish jarayonida to'laligicha ishlatilgan tovarlar va xizmatlar (oralik iste'mol) qiymati o'rtasidagi farq orqali aniqlanadi;

yollanma ishchilar mehnatiga haq to'lash – hisobot davrida bajarilgan ish uchun yollanma ishchiga ish beruvchi tomonidan to'lanadigan pul yoki natura shaklidagi to'lovlar. Mehnatga haq to'lash, qonunchilikka muvofiq soliqlar va boshqa to'lovlarni chegirmagan holda hisoblangan summa asosida hisobga olinadi;

mahsulotlarga soliqlar – rezidentlar tomonidan ishlab chiqarilgan, sotilgan va import qilingan tovarlar va xizmatlarning miqdori yoki qiymatiga mutanosib tarzda tovar yoki xizmatning bir birligiga solinadigan soliqlardir. Ularga qo'shilgan qiymat solig'i, aksizlar, eksport va importga soliqlar va boshqalar kiradi;

ishlab chiqarishga boshqa soliqlar – korxonalar va tashkilotlarga ishlab chiqarishdagi ishtiroki natijasida solinadigan barcha soliq turlaridan (mahsulotlarga soliqlar bundan mustasno) iborat. Ular yer va tabiiy resurslar uchun, ishlab chiqarish jarayonida foydalaniladigan ishlab chiqarish vositalari yoki ishchi kuchi uchun, shuningdek, ma'lum bir faoliyat turlari yoki operatsiyalar bilan shug'ullanishga ruxsat olish va boshqalar uchun to'lanishi mumkin;

sof soliqlar – tegishli subsidiyalardan chegirib tashlangan soliqlardir;

subsidiyalar – davlat boshqaruvi organlari, shu jumladan norezidentlar tomonidan korxonalar, ularning ishlab chiqarish faoliyati hajmidan yoki ular tomonidan ishlab chiqarilgan, sotilgan va import qilingan tovarlar va xizmatlarning qiymati yoki miqdoridan kelib chiqqan holda to'lanadigan beg'araz to'lovlardir;

mahsulotlarga subsidiyalar – rezidentlar tomonidan ishlab chiqarilgan, sotilgan va import qilingan tovarlar va xizmatlarning miqdori va qiymatiga mutanosib tarzda ishlab chiqarilgan tovar va xizmatlarning bir birligi uchun to'lanadigan subsidiyalardir;

ishlab chiqarishga boshqa subsidiyalar – korxonalar tomonidan ishlab chiqarish faoliyati natijasida olinadigan subsidiyalardir (ishlab chiqarish omillaridan foydalanish bilan bog‘liq subsidiyalar, masalan ishchi kuchi, ishlab chiqarish vositalari, tabiiy resurslar va boshqalar), mahsulotlarga subsidiyalar bundan mustasno;

yalpi foyda va unga tenglashtirilgan daromadlar -yollanma ishchilarning mehnatiga haq to‘lash bilan bog‘liq xarajatlar, ishlab chiqarishga va importga sof soliqlar chegirilgandan keyin ishlab chiqaruvchi hisobida qo‘shilgan qiymatning qoladigan qismini, shuningdek uy xo‘jaliklarining aralash daromadlarini, ya‘ni yakka tadbirkor yoki daromad oluvchining daromadidan ajratilmaydigan, bajarilgan ish uchun olingan to‘lovlarni ifodalaydi;

asosiy kapital iste‘moli hisobot davrida asosiy kapital qiymatining moddiy va ma‘naviy eskirishi va tasodifiy zararlanishi natijasida kamayishini ifodalaydi;

bozor ishlab chiqarish iqtisodiy ahamiyatga ega narxlarda, ya‘ni tovarlar va xizmatlar talab va taklifiga sezilarli ta‘sir qiluvchi narxlarda sotiladigan tovarlar va xizmatlar qiymatini o‘z ichiga oladi;

nobozor ishlab chiqarish institutsional birliklar tomonidan o‘zlarining yakuniy iste‘moli uchun ishlab chiqarilgan, shuningdek, boshqa institutsional birliklarga bepul yoki iqtisodiy ahamiyatga ega bo‘lmagan narxlarda taqdim etiladigan tovarlar va xizmatlar qiymatini o‘z ichiga oladi;

sotib olish narxi – sotib oluvchi tomonidan belgilangan vaqtda va joyga yetkazib berilgan tovar va xizmat birligi uchun to‘lanadigan narx. U tovarni yetkazib berish bo‘yicha savdo-vositachilik va transport xarajatlarini, shuningdek, sotib oluvchi tomonidan to‘lanadigan mahsulotlarga soliqlarni o‘z ichiga olib, ammo mahsulotlarga subsidiyalarni va ajratilgan qo‘shilgan qiymat solig‘ini (QQS) o‘z ichiga olmaydi;

YAHM fizik hajm indeksi – o‘tgan yilning shu davr narxlaridagi joriy davr YAHMni (doimiy narxlardagi YAHM yoki real YAHM) o‘tgan yilning shu davr amaldagi narxlaridagi YAHMga nisbati kabi hisoblanadi;

YAHM indeks-deflyatori – hudud iqtisodiyotida narxlarning o‘rtacha o‘zgarishini ifodalaydi va nominal YAHMning (amaldagi narxlardagi joriy davr YAHM) real YAHMga nisbatini tavsiflaydi.